

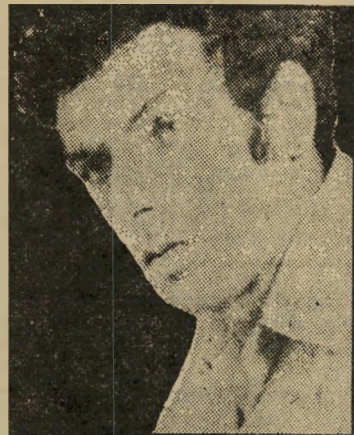
מיהו זיגי בניוסוף? * שקיעה של אשה. נוסח לסינו

* ציצים ילודינפל הנחילו את היום... "נוסח פרופסור גרשון שקד

תולעי תרבות

הזיגמונטים

במילון הספרות הישראלית, שייכת ב" עשור הקריב, יוקדש מן הסתם מקום נר" חב לערך, "זיגמונט", שעליו ייכתב: "זיגמונט, א(נדרוניום) יצירתי, יוצר בעל יומרות, שכל קשר בינו לבין הלי" שון העברית הוא מקרי כהחלט; מתרגם עיסת מילים מלשון זרה לעברית פשוט תיקנית. הוגמתם המצוי נראה מושט לעתים כרחוב דיונוף, כפינת כתיבה קפה הספרותיים, תוך שהוא ערשה מאמצים

זיגמונט פרנקל קפיטל, ספרותי מהקונפליקט

בלתי נדלים, לפרסם יצירת מופת גיולה מפרי עטו באחד מכתיביו העת. הזיגמונט הראשון היה זיגמונט פרנקל."

זיגמונט פרנקל נולד בפולין, אביו נאי סר על-ידי הרוסים ומישפחתו נשלחה לי סביר וחזרה לפולין אחרי המלחמה. חי חמש שנים באנגליה ושנה בבליה, וזכה לאמץ את לשונו של ויליאם שיקספיר כלשון הכתיבה שלו, למרות שבישראל הוא מתגורר מאז 1952. בימים אלה הוא איל פרנקל הנ"ל, לאחר שפירסם מיציר רותיו בכל הבמות המאוד-מפוראות של העולם האנגלו-אוסטרי, לכבד את העם הי יושב בציון בקמצוץ מתוך יצירתו הי אלוהית. בספר זיקנתה של מכשפה הוא מדגים את כוחו היצירתי של חתן הפרס קהל שוחרי הספרות בישראל לא ידע על קיומו.

סופר אחר בעלת תהילה עולמית, שהוא מן הסתם השני ברשימת הזיגמונטים, חתן פרס מאזניים ע"ש ואלגרוד, פרס ניומן מטעם האוניברסיטה של ניוירוק, הוא המשורר והסופר המהולל ראובן בן יוסף, נושא כליו של פקיד-השירה ההי פאי (ש' פורא) שלום. בניוסוף הנ"ל, מתחרם של הספרים רבייהתהילה דרך ארץ, כאשר את מתלבשת, מתים ואוהבים, קולות ברמה וצהריים ביושלים, שאיש לא שמע אודותם, פירסם החודש את רוי מריהתולים שלו מירמה, המעורר אסור ציאציה של בתולי-ברזל ספרותיים **.

* זיגמונט פרנקל — זיקנתה של מכ שפה; הוצאת ספרית פועלים, 206 עמודים (כריכה רכה).

** ראובן בניוסוף — מירמה; הוצאת מסדה; 118 עמודים (כריכה רכה).

מירמה של בניוסוף, יליד ניוירוק, רו זיקנתה של מכשפה של פרנקל ניתנים לזיווג בשם אחד: "מירמה של מכש" פה". הסיגנון אחיד, כמו כתבו אותו תאור מיהשירה הרצל ובלפור חקק. כן גם המנוטוניות הלשונית, הויבולמוח הצבי אי, הרדידות העברית והאטימות המחלי טת לישראליות, שאותה מתימרים שני הזיגמונטים הנ"ל להביא, כמו היתה רשו" מה על שמם בטאבו.

רשימת מתרגמיו של פרנקל לעברית (עופרה בן-עמי רבקה משולה, פרנסין שניצר, בה רוזן-מוקד, נורית יערי, ענת מאיר, פית פיין, שלית פו, דקדית אש, אהרון אמיר, חיים באר, משה רון) ארוכה כימעט כרשימת כיבודיו בספרות האנגלית. אלא שקרן לונדון לספרות ואמנות לא תמכה ביצירותיו של פרנקל, כמידת התמיכה של קרן תל-אביב במטרות הנ"ל.

אלא שכל קשר בין הכיבודים שהפרנקל מעניק לעצמו בעטיפת סיפרו לטכסטים שבתוכו מיקרי בהחלט. סיפוריו של הי פרנקל אינם סיפרות גדולה, גם לא בניור גית, ואפילו לא גרועה. אלה רפורטאזות של בעל יומרה ספרותית, הכתובות בנר סח של כתבות צבע בג'ורנלס פוסט. הן נועדו ליפות את הארץ ולחבבה על תיירי ריה. הן מתורגמות לעברית וזוכות בפרס ביאליק לספרות, וכמתכנן-מכונות — זה עיסוקו היומיומי — אין ספק שזיגמונט פרנקל ימצא דרך הנדסית מעניינת להסי ביר כיצד זה שבעמוד 15 היתה לגיבורו המצרי הסינטי "הספקה מדירה של ע"י תונים ושבעות... או כיצד קרה בעמוד 41 ש, מחוץ ליער יש להם גימלאות ומר שביזקנים... ושאר מעלות יצירתיות.

בצורה עקבית מנסה פרנקל זיגמונט לעשות קפיטל ספרותי מהקונפליקט הי ישראלי-ערבי, והוא מגיע להישגים ע"י תונאים שספק אם היו זוכים לפירסום בירחון בנייעקיבא. ולא ברור כיצד עלה בידו לשכנע את הוצאת ספרית פועלים לתת את שמה לאסופתו.

בניזיגמונטו הספרותי, בניוסוף, מצליח בצורה מפתיעה ומדהימה לשמור על אי תה רמה יצירתית נחונה של פרנקל על אי נ"ל. ובסיפורו מירמה הוא מצליח להביא לאור העולם והספרות העברית את אחד מהויבולמוח המשעממים ביותר וחסוי הי תחלת, שראו אי-פעם אור כלשון הנכחי אים.

לבן-יוסף ראובן יש מעלה אחת ביחס לעמיתו זיגמונט, והיא האידיאולוגיה הי מוליכה את עטו במשעולי הסיפרות הי חוויה הישראלית: "והשיטת מרפוי, הדוחק של ההיילים האצים הכיתה. גם את רפדים רישו המצרים, המקום שבו נלחמנו נגד עמלק לפני שלושת אלפים שנה...". כאשר מנסה בניוסוף לאפיין דמות של יהודי מזרחי, הרי שהוא נזקק להעתקה של סיגנון הכתיבה של מנחם תלמי ממערב, והדמויות היפואיות שלו, הוא משרבט: "ויצון הקפן חייד והניד ראשו כאישור...".

כמו נהר סירחונה ספרותי נזולות האר תיות, שספק מתחברות למשעות של ממש בעברית, בעלת-היבין המילולית שלהן. המירמה של בניוסוף הופכת למיר מה סיפרותית, ויותר מזה, למירמה משעי ממת, שחלק ממה שהיה צריך להיות עלי לתה מתנהל בצה"ל, ומגיע לשיאים של שיעמום צבאי שגם נגמ"ש תיקני לא יסלקו.

אין ספק שקולם של הזיגמונטים עוד ישמע ברמה הספרותית, והשניים יפרסו

פרטים. יזכו בכיבודים ובמענקים על חש" בון קופות הציבור המתדלדלות.

תרגום

דעיכת אשה

מגנוני המו"לות והתרגום של הסיפרות הישראלית אינם גוטים חסד רב לסופרת הנהדרת בלשון האנגלית דוריס לסינג, הנחשבת כיום לאחת הדמויות המופלאות, הישרות, הכנות והערכיות של הספרות המערבית; סופרת המצליחה לחשוף את מגנוניה הפנימיים של האשה, כפי שאף סופרת לא הצליחה עד כה.

לפני קרוב לשנתיים תורגם לעברית לראשונה ספר פרייעטה של דוריס לסינג. היה זה מחברות הזהב, אותו חיברה רי פירסמה לראשונה ב"1962, בטרם ראשית הרנסאנס של התנועות למען שיחרור הי אשה, ואין ספק שספרה זה עמיד בזמן יותר ממרבית הספרות הבומבאסטית והי צעקנית של הפמיניסטיות האמריקאיות.

החודש ראה אור בתרגום לעברית ספר מופלא נוסף פרייעטה של לסינג. קיץ בטרם חשיכה, שפורסם באנגליה ב"1973.

קיץ בטרם חשיכה, המתרגם לעברית נקייה בידה של רותית לנסיין, הוא סי

דוריס לסינג

..להזיין כמו שצריך"

פור דעיכת נשיותה של קייט בראון, אשה שבעברה הרחוק ניחנה בפוטנציאל עצום שאותו המירה בתפקיד של ספק-אם ספק-משרתת בבית בעלה הנורולוג. קיץ בטרם חשיכה הוא סיפור המתנהל על שני מישורים — האחד, מישור של ניכור והתי פוררות והשני, פירפור החיים הנשי האחי רון של קייט בראון.

עלילת הספר מתנהלת על חמישה מיפ" לסים. הראשון בביתה של קייט. השני

* דוריס לסינג — מחברות הזהב; 595 עמודים (כריכה רכה).

** דוריס לסינג — קיץ בטרם חשיכה; עברית: רותית לנסיין; הוצאת זמורה, ב"י תן מודן, 269 עמודים (כריכה קשה).

ביציאתה למרחב, כעובדת באירגון בינ" לאומי. המיפילס השלישי הוא חופשה. הי מיפילס הרביעי — ראשית הנפילה, המת רחשת בתוך בית-מלון בחצי האי האי- ברי. המיפילס החמישי בדירה של צעירה זרוקה, שגילה אינו עולה על גיל ילדיה של קייט.

העילה לסיפור היא נסיעת הבעל לע- בוד בבית-חולים בבוסטון, ויציאת כל ילדיה לארבע כנפות תבל, לחופש הקיץ שלהם. בהדרגה, ישנו תיאור פלסטי של היראהים ותיאורים בנוסח: "לולא ניש- אה, היתה הופכת ודאי למומחית בשטח שלה... בעוד ש, במשך יותר מרבע מאה זה מה שאפיין את חייה — פסיכיות, הפתגלות לאחרים..."

בבדידותה מבני מישפחתה גופלת קייט, כמו באקראי, לעבודה ב, מזון העולם, אירגון בינלאומי, הוקוק לה כמתרגמ- בית מאנגלית לפורטוגזית. היא מגלה ב- עצמה עוצמה יצרנית, מין היוניות שכמו נמוגה ממנה במשך שנות עבודתה/נשו- אה, "לא יכלה להתאפק מלחוש אשמה על כך שהסכום ששילמו לה בעבור היר- תה תיכי מהינן ושופט במיוחד עם נפיות אמהיות, היה כמעט כמו הסכום שבעלה, רופא עם שנות לימוד רבות כליכר, וי שנות ניסיון רבות יותר, הרויח כניור- לת..."

קייט בראון עומדת לנסוע במיסגרת עבודתה לכנס בינלאומי באיסטנבול, ואו היא הולכת לספר יקר מאוד שצובע את שעה ומוריד את גילה למראת. כצפוי, פוגשת קייט במהלך הקונגרס בגבר צעיר ממנה, כאילו היה אחד מבניה, היא דמינה את אחת מתברותיה האומרות: "מה יש לך? אלוהים, אם את הולכת להזיין, עשי את זה כמו שצריך!"

ב"31 ביולי היא יצאה מהמלון באיס- טנבול ומעולם, "מזון העולם", ביחד עם המאהבה הצעיר. הם עלו למטוס שהולך אותם לגיברלטר, ובספרד, פקיד-הקבלה הופתע למראה ההבדל הגדול בגיליהם, כשלקח את הדרכונים כדי לרשום את הי פרטים... היא בילתה ספק בילוי וספק מפולות של היראהים על גורלה ועל גו- רל מישפחתה, כאשר באחד מהיראהיה על בנה ממוקמת לה ישראל: "את יש ראל ראה כפאשיסטית יותר מדי מכדי שיכנס אליה, אך הוא תייר בלי בעיות בדיקמטורות הצבאיות של המזרח-התי- כן...". הערה המעידה על איכותה ויוש- רה האינטלקטואלי של לסינג.

היותיה וביקורתה העצמית מכסות עליה ועל מחשבותיה בהדרגה, בשברי מחשבות כמו: "קולפת את האמת הזאת — שרוב הנשים בגיל-העמידה נראות או מתנועעות כמו אפירים או כמו עבדים...". ובהמשך החופשה היא וידידה הצעיר ג'פרי יוצאים לאיו עיירה בהרים, כאשר הוא קודח וחולה ומתאשפז במינור. קייט מתארת באמצעות תהליך הדיות הצבע האדמוני שבו צבעה את שעה בלונדון, את תהליך שקיעתה והתקנתה במהלך הקיץ המתיש הזה. קייט נימלטת מג'פרי החולה בתורה ללונדון, שם היא שוכנת חדר בבית-מלון וכמו החלה לדעוך: "בנדיה תלו עליה; על פי המאזניים רי- תה בשבעה קילו...". תוך שהמיכה ב- בחינת חייה, ערכיה, גילה והודקנותה.

אחרי שחשבוני המלון דילדל את שא- רית כספה, שכרה חדר בדירת מרתף של צעירה אחת אשר "ריח הרירי ויבש של מריהאנה עמר בחלל האזור...". שתי ה- נשים מתחילות בהדרגה, למרות קרוב לשלושים השנים שביניהן, לפתח מערכת יחסים יוצאת דופן, כאשר הצעירה, מו ריץ, תוקפת בשאלות כמו: "האם את מצטערת שנישאת?"; מורין, החולמת להינשא, מצויה בשלב שבו עליה להח-